DISSERTATIO

MEDICA

DE

DYSENTERIA PUTRIDA,

A QUIBUSDAM CAUSIS MEMORANDIS PRODUCTA,

QUAM, Deo duce & auspice Dei-parâ, in Ludovicæo Medico Monspeliensi publicis subjicit disputationibus,

AUCTOR,

ANTONIUS VABRÉ, Glenatensis apud Arvernos, Liberalium Artium Magister, & in celeberrimâ Monspeliensi Universitate Medicinæ Alumnus. Pro trimestri Aprilis anni 1791.

Pro Baccalaureatûs Gradu consequendo.

Curantur in libris, moriuntur vero in lectis. DEGNEVUS.

MONSPELII,

Apud JOANNEM-FRANÇISCUM PICOT, Universitatis Medicinæ Typographum.

M. DCC. XCI

CARISSIMIS

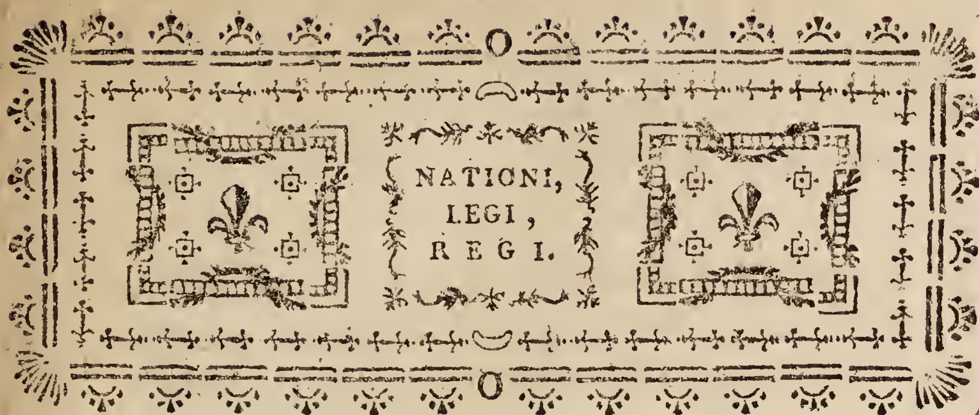
FRATRIBUS MEIS,

Has in arte medicâ primitias tanquam publicum amoris et reverentiæ monumentum,

D. V. C.

Obsequentissimus & addictissimus

A. Vabré.

DISSERTATIO

MEDICA

DE

DYSENTERIA PUTRIDA,

À QUIBUSDAM CAUSIS MEMORANDIS, PRODUCTA.

PERICULOSIORES inter morbos quibus gens humana vexatur, annumerari certe potest dyſenteria; nam celeb. *Zimmer*. dicit, quod exceptâ peſte cæteriſque morbis peſtilentibus, nullus detur alius majori homines objiciens periculo quam dyſenteria ..... iſte affectus varia apud diverſos auctores nomina cæpit; nam nominatus fuit ab *Hip.* inteſtinorum vitium, placuit *Celſo* per tormina definire, à *Latinis* difficultas vocatus, *Cellius Aurelianus* ab inteſtinis illum provenire voluit. Nos au-

tem illas prætermittamus deffinitiones, & istum morbum per parcum alvi fluxum & frequentem, modo sanguineum, modò mucosum, modò omni alio colore indutum, tenesmo, anxietate, torminibus modò mitioribus, modò atrocioribus, & febre donatum, spectemus.

Nullum verbum de dysenteria inflammatoriâ, de lentâ vel chronicâ, de malignâ, nec de nervosâ, faciam; incumbendum mihi erit tantum in disquisitione causarum quæ ansam morbo, de quo hic quæstio est, præbere possunt, de symptomatum enumeratione quibus stipatur, & de methodo therapeuticâ accommodatâ.... quod ad dysenteriæ causas; vera & propior nobis humorum videtur depravatio, effectus enim aëris in nostra corpora tantummodo est occasionalis, nam aër quatenus calidior, suo ardore & siccitate diuturnâ humores nostros ita singulariter altera & mutat, ut naturaliter blandi nunc abeant in corruptionem acrem, putredinosam, ac veram inde venenosam qualitatem induant, corpusque ad summum dissolutionis periculum disponant, quatenùs nimirùm unum aut alterum subjectum ad hunc morbum est dispositum. Variæ temporis mutationes maximum intulere damnum in corpore humano valent; nam corpus calori vehementi obediens, magnoperè incalescit, tunc actio perspirationis audaugetur, & si in illo casu derepentinò succedat tempestas frigida & humida corpori æstuanti maximè nocere posit, minuendo vel tollendo actionem perspirationis, qui humor perspirabilis retropulsus, in corpus manet superfluus, acquirit

doque exacerbant malum *Baglivius.* Si adhibitis illis remediis non ceſſant dolores, tunc proſperos effectus habent veſicantia parti dolenti, juxtà illuſt. *Pring.* monita.

Ubi teneſmus nec clyſteribus, nec emollientibus cedit, materierum putridarum reliquiæ, in inteſtino colo hoſpitantium, ſuſpicandæ veniunt, & ope tincturæ rhabarbari, mannæ, ſalis ſedlitenſis ipſarum exitus quærendus eſt. Manna tamen debet maximâ cum cautelâ adhiberi, putredinem enim ampliat nedum corrigat. Sed ſi invitis illis evacuantibus, teneſmus perſeveret, è contrà dolores illis medicamentis revocentur, ſi mucus ferè tenax, acer, virulentus promanet, ab ulcere recti foveri teneſmum videtur ſimillimum. Putat tamen *Sydenhamius* ab ulcere recti non pendere teneſmum. Exulceratis inteſtinis, niſi maximâ cum prudentiâ adhibenda veniunt medicamenta pinguia, glutinoſa, ulcera enim fædant. juvant balſamica deterſiva, *Baglivius* & alii illis remediis maximè uſi fuerunt. aliquando poſt dyſenteriam optimè & legitimè ſanatum, levis diarrhæa; ex tono inteſtinorum amiſſo, apparet; in illis tunc circumſtantiis, abſtringentia, tonica proſunt. Debemus tamen eſſe certi antequam hæc adhibeantur remedia, materiem irritantem fuiſſe expulſam.

Dum narcotica veniunt adhibenda, ad illorum adminiſtrationem valdè attendendum, experientia enim plurimorum auctorum probavit fuiſſe nociva, niſi ſufficienter evacuatæ fuerint materies putridæ; quietem momentaneum

equidem exhibent, quodam tempore alvi fluxum reprimunt, paulo post dolores & febris exacerbantur, anxietates rursus apparent. Sunt tamen non nulli casus in quibus narcoticorum administratio non fit inutilis, ubi adeò sæviunt dolores; ut in ipsis sedandis præcipuè suam debet medicus afferre attentionem; & tunc totam liquidum *Sydenhamii* laudanum adimplet paginam, cum rhabarbari tinctura maritatum. Tonica & adstringentia veniunt usurpanda, ubi maxima adest intestinorum relaxatio propter morbi diuturnitatem, si aliquid sit pro ægroto timendum, incipiendo à mitioribus & progrediendo ad fortiora; in tali circunstantiâ simarrubam, Kinamkinam clariss. *Degner* & alii extulerunt laudibus, sed tantum sub declinatione morbi ubi prostrantur vires. Ex clarissimo *Stollio* arnicæ radix in casibus desperatis saluti fuit. Ratione febris ac putredinis exulandus est omnis carnium & jusculorum usus.

Cum nullam aliam causam agnoscat quam refrigerium, suppressamque transpirationem; totus in eâ revocandâ cardo versatur; maxime autem prosunt juges & tepidæ potiones cum lecti tepore, potus leniter aromaticus & opii pauxillum sub vesperam. Tutò tali medendi methodo excitatur diaphoresis. » Dans » les légères attaques la sueur fait souvent » cesser subitement le cours du ventre & les » autres symptomes, au lieu qu'il n'y a que » du danger si cette sueur ne paroît pas. » *Zimme.* ».

Ut convalescentes fiant à recidivis immunes,

per aliquot tempus debet obſervari diæta, uno verbo debito modo in uſu ſex rerum non naturalium ſe gerant; ſi è contrà, in eumdem morbum recidunt ob inteſtinorum debilitatem.

FINIS.

ARGUMENTABUNTUR

D. D. PROFFESSORES REGII,

PAULUS-JOSEPHUS BARTHEZ, *Univerſitatis Cancellarius.*

GASPARDUS-JOANNES RENE', *Decanus.*

ANTONIUS GOUAN, *Pro-Decanus.*

FRANCISCUS BROUSSONET.

FRANCISCUS VIGAROUS.

HENRICUS-LUDOVICUS BRUN.

HENRICUS FOUQUET.

JOANNES-BAPTISTA BAUMES.